

PUBLICACIONS DE LA JUNTA DE CIENCIES
NATURALS DE BARCELONA - 1917.

Musei Barcinonensis
Scientiarum Naturalium Opera

SERIES ZOOLOGICA

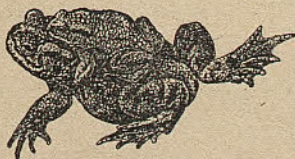
III

Instruccions als recol·lectors de Reptils i Batracis
amb destí al Museu

PER

JOAQUIM MALUQUER I NICOLAU

Agregat a la secció herpetològica

MUSEU MARTORELL
PASSEIG DE LA INDUSTRIA
BARCELONA

El Museu de Ciències Naturals de Barcelona espera poguer enriquir ses coleccions amb la valiosa col·laboració d'aquelles persones que per sa professió resideixen en diversos indrets de nostra terra o viatjen per fòra en contacte directe amb la naturalesa i vulguin contribuir a la nostra obra científica i de cultura. A elles, doncs, endressem aquestes instruccions, que els serviràn d'iniciació i guia i faràn que sa tasca resulti profitosa.

ALS RECOL·LECTORS DE REPTILS

I BATRACIS

Tenint en compte la necessitat de estendre el radi d'acció de la Secció herpetològica del Museu, i d'acort amb lo anteriorment exposat, la JUNTA DE CIÈNCIES NATURALS ha cregut convenient donar a conèixer en forma a tothom assequible les instruccions més generalment adoptades per a la recollecció i preparació de reptils i batracis o siguin les del Museu Britànic d'Historia Natural, acompanyades de un resum de *recomanacions*, que deuen tenir sempre present els col·laboradors de la esmentada Secció herpetològica dels nostres Museus.

Aquestes instruccions serveixen igual per a animals indígenes que per a formes exòtiques, comprenent els de les diferents estacions, terrestres, lacustres o marines.

RECOMANACIONS GENERALS

- I. — En tot temps de l'any, poden recollir-se reptils i batracis. Si és la tardor o hivern, serà casualment. Si és primavera o istiu, serà perquè és aleshores l'època en que més abonden i la més indicada per les caçeres herpetològiques. El començament de l'època de caça, depèn de les circumstancies metereològiques, poguent en una mateixa localitat, ésser uns anys més primerenca que altres.

- II. — Aixís que trenca la primavera, els batracis ja es troben, poguent-se caçar. En canvi, els rèptils necessiten que l'estació estigui més avançada.
- III. — Els batracis, ordinàriament, prefereixen foscor i humitat, per lo tant la millor hora per agafar-ne serà de bon matí o cap al vespre.
- IV. — Els batracis més aviat terrestres (gripaus, salamandres), tenen que buscar-se en terrenys humits, sota les fulles seques o mitg podrides, sota les pedres, en la molsa humida; els batracis essencialment acuàtics (granotes, tritons), es trobaràn en la primavera en els rius, llacs, estanys, patamolls i aljubs.
- V. — Els rèptils, en sa majoria volen llum i calor solar, per lo que en cap localitat s'en trobaràn tants, com en les regions càlides, ben exposades al sol, i que siguin rocoses o arenoses.
- VI. — Els rèptils acuàtics (serps, tortugues), i principalment les serps, tenen que buscar-se en son element.
- VII. — Alguns rèptils, sobretot les serps venenoses (escursions), son nocturns, preferint, malgrat això, les localitats ben exposades al sol. Les millors ocasions d'agafar-ne, són les nits càlides, de lluna. Pot emprar-se amb èxit una llanterna.
- VIII. — En els climes secs i calurosos, el temps més apropiat per agafar rèptils i batracis, és després de la primera pluja forta d'estiu.

ADVERTENCIES

IX. — Té, naturalment, més valor un exemplar sencer i ben etiquetat, que un de averiat o mitg descompost, sense etiqueta.

Té més valor un exemplar averiat i ben etiquetat, que un exemplar sencer sense indicació de localitat ni data.

X. — Aquell que no vol pendre's la molestia de posar etiquetes, amb indicacions exactes, als exemplars que recull, té que tenir present que tals exemplars tenen menys valor que el alcohol on són posats. Al menys té que haver-hi localitat indicada amb exactitut i estació (sota les pedres, vores de l'aigua, are-nals, etc), si la data no és possible.

XI. — En tota localitat, té que procurar-se recullir exemplars de totes les formes que habiten en ella, tant si són comuns com no; tenint que procurar el recol·lector conservar el primer exemplar de cada forma que reculli, tant si està, o no, en bon estat.

XII. — No contentar-se amb un exemplar de cada especie; si es tracta d'exemplars no molt grossos, procurar obtenir com a mínim sis exemplars. Si s'observen variacions, o algú altre detall crida l'atenció, vintiquatre exemplars de cada especie, no son massa.

XIII. — Ordinariament les espècies llamatives, per son tamany o color, són les menys interessants. En canvi exemplars petits vivint sota terra, en forats, sota brossa, etcètera, son els que més novetats proporcionen.

XIV. — De les espècies de gran tamany recollir també exemplars mitjans i exemplars petits. De les espècies de petit tamany, recollir-ne els exemplars més grossos.

INSTRUCCIONS

REPTILS: Tots els reptils tenen que conservar-se en alcohol, sempre que això sigui possible.

ALCOOL: El recol·lector té que provehir-se del millor i més fort alcohol que trobi. Aquest pot ser després diluït amb aigua o amb alcohol més dèbil, per a rebaixar-lo al grau de fortaleza requerit en cada cas. Com que el recol·lector es trobaria sovint amb dificultats per a procurar-se alcohol durant els seus viatges, es recomana que sempre se l'emporti del lloc de sortida en quantitat suficient. L'alcohol metílic algunes vegades és recomanable per sa baratura, emperò els exemplars no es conserven tant bé, per lo que no té que ser usat en aquells casos en que es tracti de la conservació d'exemplars que tinguin un especial valor (tipus, formes, etc.), o que estiguin destinats a preparacions o investigacions anatòmiques. A falta d'alcohol pot el recol·lector servir-se d'aiguardent, rum, cognac o qualsevol altre líquid espirituós que tingui la necessaria fortaleza. *Qualsevol alcohol, que s'encén immediatament que se li aplica foc, sense que previament hagi sigut calentat, és bó per a ser empleat per a la preparació d'animals.*

A continuació van les instruccions per a diluir alcohol a un tant per cent determinat:

De alcohol quin per cent es coneix, agafar-ne un nombre de centímetres cúbics igual al per cent que es desitja; anyadir aigua fins que es tinguin tants c. c. com graus tenia el alcohol primitiu.

Així:

Per a fer alcohol al 50 per 100, tenint alcohol de 95 per cent, se anyadeix a 50 c. c. de alcohol de 95 per 100, l'aigua suficient per arribar a 95 c. c. El resultat serà: 95 c. c. de alcohol de 50 per 100.

Per a fer alcohol de 40 per 100 tenint-ne de 70 per 100, s'anyadeixen a 40 c. c. d'alcohol de 70 per 100, l'aigua suficient per a fer 70 c.c. d'alcohol de 40 per 100.

Si qualsevol d'aquests dos exemples es grava en la memoria, es pot, per analogia, fer molt ràpidament alcohol del tant per cent que momentàniament fassi falta, sense cap mena de càlcul, ni tenir que recòrrer a taules.

Si el tant per cent desitjat i el del alcohol de que es disposa són els mateixos que s'indiquen en els exemples anteriors, bastarà dividir o multiplicar els nombres esmentats per la quantitat que es tracti d'obtenir.

Malgrat lo indicat, es recomana als recol·lectors que s'emportin amb ells un o dos hidrometres o alcoholometres, aquests aparells tan senzills que s'empleen en química i destilació, per a provar el grau dels alcools. Per aquest medi es fàcil cerciorar-se de quan el alcohol està a punt de ser usat.

L'alcohol amb el que els exemplars deuen ser enviats al Museu té que ser de 15° a 20° més fort que el primer empleat.

No ha resultat mai desacertada la recomanació de barrejar algún ingredient desagradable amb l'alcohol per a impedir que el birlessin.

Al recol·lector que resideixi per una temporada en la mateixa localitat, li resultarà de molta utilitat un petit aparell destilador (alambic), amb el que podrà cubrir les necessitats que tingui d'alcohol fort si sols disposa de licors dolents, venguts com a rum, poguent en tal cas donar-li el grau de fortaleza requerit.

RECIPIENTS: Els més útils són caixes de secció quadrangular, de zinc, quines dimensions poden ser $45 \times 30 \times 15$ centímetres corresponents a alçada la primera i a secció les altres dos. En la part superior tenen que tindre una obertura circular de uns 10 cm. de diàmetre, que es tapa per una peça roscada; per ajustar bé, un aro o banda de cuiro està assegurat tot al voltant de la seva vora. Cada caixa de zinc d'aquestes, te que ser col·locada ben ajustada en una caixa de fusta, amb tapa subjectada per medi de bisagres i un cargol i provista en dos costats oposats amb nanses de cuiro o corda.

El recol·lector necessitarà de dues a quatre d'aqueixes caixes, emplant-les per la recepció i primera immersió en alcohol, dels exemplars obtinguts diàriament. Els exemplars deuen guardar-se dintre les caixes per algú temps, tenint-se que examinar repetidament fins que la caixa sigui plena, o que els exemplars estiguin en disposició de ser definitivament embalats. L'alcohol, que es debilita amb cada exemplar que si posa, té que ser renovat sempre que convingui. Aquestes caixes son molt necessaries i pràctiques, emperò poden ser reemplaçades per les més senzilles disposicions, tals com els pots o gerros de terrissa, tapats amb suro o cuiro. Les condicions que té que reunir qualsevol recipient destinat a rebre reptils de primera intenció son: (I) Que sigui gran; (II) Que tingui una gran boca; (III) Que pugui ser tapat ajustadament a fi de que l'alcohol no s'evapori a l'ensem que permeti ser fàcilment i en qualsevol moment obert.

Els exemplars que tenen que estar bastant temps embalats o ser enviats al Museu, tenen que ser col·locats en caixes de zinc de diferents tamany, amb coberta externa ben ajustada de fusta, que no tenen que ser massa grans perquè els exemplars poden malmetre's si la pressió del contingut és massa forta, i al mateix temps com és natural, el perill de que les caixes s'averiïn creix en proporció al seu tamany. Si l'exemplar requere-

reix gran llargada de caixa, l'amplada i el gruix tenen que ser disminuïts en proporció. L'excursionista pot emportar-s'en un cert nombre de caixes arreglades, posant-hi en elles els articles necessaris per el viatge; o per a ocupar encara menys espai, pot emportar-s'en tan sols les planxes de zinc tallades al tany convenient, les que pot ajuntar en cas de necessitat; les cobertes de fusta poden obtenir-se casi sempre per tot arreu. Sempre té que anar provehit d'un aparell de soldar, puix després de haver-ne après el seu funcionament li serà d'una gran utilitat lo mateix que unes estisores de tallar zinc.

Caixes de fusta per el transport d'exemplars en alcohol són impropies especialment en climes càlits. No tenen que emprar-se més que en els casos d'absoluta necessitat o per tractar-se d'exemplars en sal.

Els exemplars molt petits o els que tinguin probabilitats de averiar-se, no deuen embalar-se amb els grans, tenen que ser guardats separadament en recipients més petits, en quins taps no deu ser mai empleat el lacre perquè l'alcohol el dissol fàcilment.

Per a tot lo que a material de recol·lecció, conservació i transport se refereixi, poden dirigir-se a la Secció herpetològica del Museu quantes consultes siguin del cas, amb la seguretat de què seràn ràpidament ateses.

MÈTODE DE CONSERVACIÓ: Tots els reptils — excepció feta de grans tortugues, cocodrils i caimans de més de 120 cm. de llargada, i serps de més de 300 cm. — poden i deuen conservar-se en alcohol. Una fonda incisió té que ser feta en la regió de l'estómac, i una segona a una poca distancia de l'anús, a fi de que una porció del contingut de l'estómac i intestins, que fàcilment hauria provocat la putrefacció, es pugui

extreure tenint així l'alcohol lliure accés a totes les parts internes. Els exemplars són aleshores col·locats en un dels recipients de que s'ha parlat. Dins el terme de pocs dies (o en climes càlits després de un o dos com a màxim) els exemplars tenen que ser traslladats a un segon recipient que contingui alcohol més fort, tenint que restar allí de vuit a quinze dies. Si els exemplars estàn en perfecte estat de conservació, poden deixar-se en el mateix alcohol, fins que arribi el moment d'empaquetar-los definitivament; pero si es tornen tous, esponjosos, i desprenen substancies mucoses, tenen que ser inmergits per un temps més o menys llarg, en alcohol nou, que per lo mínim sigui 10° més fort que l'anterior. Els exemplars que presentin diferents senyals de putrefacció és lo millor llensar-los, puix ells averiarien tot el contingut de la caixa on estàn. Igualment els exemplars que estàn ja en descomposició quan s'adquireixen, no tenen que ser posats en conservació sense haver-los desinfectat abans per medi de una solució de cloruro de sosa (una cullerada gran de dita solució en uns 570 c. c. d'aigua) introduïda per la boca i injectada cap a l'estómac.

Naturalment l'alcohol empleat en aquest procés preliminar, es debilita cada vegada més. Quan arribi a ser 15° (o en països càlits 10°) més baix de lo que era pot emplear-se per la primera etapa de conservació. Si baixa d'aquests graus, l'alcohol és ja completament inútil per al recol·lector que no tingui medis de destilar-lo, a menys que es filtri amb pols de carbó, i se li dongui el grau de fortalesa requerit, per medi de l'adició de alcohol més fort. El pòsit del fons del recipient o l'alcohol que fassi mal olor, tenen que ser llensats.

Tan prompte com el recol·lector ha reunit una quantitat suficient de ben conservats exemplars, té que preparar l'envió al Museu, per a fer-lo a la primera oportunitat que se li presenti. Per aquest envió tenen que ser embolicats separadament en roba

o paper net (sense colors, lletres, etc.) i la caixa de zinc on està, embalada en forma ben ajustada. No es té que deixar, tant en els costats com a sobre de la caixa de zinc dintre la de fusta, cap espai desocupat, per a evitar que res es vessi durant el viatge. Una caixa de les esmentades de zinc, quan està plena, necessita que se li solda la tapa després d'haver-se fet un forat de pròximament 12 mm. de diàmetre. Per dit forat s'hi posa l'alcohol de 20° més fort que l'anterior; té que tenir-se especial cura amb que l'aire surti tot, i quan això s'ha conseguit, una petita peça de zinc és soldada sobre el forat. Per a major seguretat de que la caixa està ben tapada es deixa tota una nit cap per a vall, sent aixís molt fàcil d'observar si hi ha algun foradet o esclatxa.

CONSERVACIÓ DE REPTILS DE GRAN TAMANY

I. — TORTUGUES MARINES: Verdaderament no és una cosa senzilla el matar una gran tortuga, destinada a figurar en una col·lecció. El viatger potser es figurarà que l'animal no es pot portar viu a Europa, i té que tenir present que una tortuga pot viurer de deu a dotze mesos sense cap classe d'alimentació, abandonada en qualsevol recó del barco. Si això fos impossible, té que matar-se, introduint un ganivet llarc per la base del coll en direcció al cor, amb el fi de tallar alguna vena. Tant la pell com l'esquelet d'un mateix individu tenen que guardar-se, i en el cas de que una de les dos coses tingués que ser forçosament sacrificada, es de major importància la conservació de l'esquelet. Primer té que separar-se el gran escut abdominal (plastró), serrant els estrets istmes de cada costat, i aleshores té que anar-se desenganxant la pell amb gran cura. Això

llest, es fa un gran tall recte des de la barba cap endarrera, i després d'haver-se separat la pell cap als costats dret i esquer respectivament, no és ja difícil extreure les parts blandes, musles del coll, extremitats, escàpules i pelvis. El cap és la única part delicada, puix que al extreure parts blandes, pell i òssos, pot ser fàcilment averiada. Si la pell té que ser conservada, al igual que la carcassa i els òssos, tota la part interna té que ser pintada amb sabó arsenical. Finalment, totes les diferents parts es dobleguen cap a la concavitat de la carcassa, deixant-se assecar en aquesta posició. Quan tot és sec, el plastró es retorna a la seva posició natural, a la que es manté per una lligada tot al vol de la carcassa. Aquest mètode pot també adoptar-se en el cas de petites tortugues, sempre que les condicions econòmiques de l'excursionista no li permetin gastar alcohol. Quan disposi d'alcohol és lo millor posar-les senceres dintre d'aquest.

II. — **COCODRILS I LLANGARDAIXOS:** En el cas de grans cocodrils i caimans, és impossible conservar la pell i l'esquelet d'un mateix individu. Per a preparar la pell té que fer-se un tall des de el centre de la part inferior de la barba, fins a l'extrem de la cua. Molta cura té que tenir-se de no malmetre el crani, puix aquesta part té que ser al menys salvada en cas de que per corrupció es tingui que llençar la pell. La part interior de la pell deurà fregar-se per varies vegades amb una forta solució d'alum, a la que s'han anyadit alguns pocs grans de sublimat corrosiu.

Es quelcom rar, que esquelets complets de grans cocodrils i caimans, figurin en col·leccions. Els gavials de l'Índia i de les grans illes de l'Arxipèlag oriental (Sumatra, Borneo) i també els cocodrils morro-estrets del N. d'Austràlia, són especialment interessants als paleontòlogues i zoòlogues. El recol·lector té que fer els possibles per a procurar-se cranis i esquelets d'aquests

reptils a diferents edats. Per a preparar un d'aquests animals, la massa carnososa és separada dels òssos, deixant-se aquests amb la seva connexió natural. El còs és aleshores dividit en varies porcions de tamany convenient per a l'emalatge. Aquests curiosos reptils posseeixen «costelles abdominals», sense connexió amb el rest de l'esquelet e insertades en els musles de l'abdomen. A fi de conservar-ho enterament, la pell de l'abdomen amb la capa muscular anexas, és tallada *in toto* i assecada per a ser macerada en el Museu.

En el cas dels caimans sudamericans, el recol·lector té que conservar per tots els medis els escuts externs dorsals i ventrals, de cada exemplar en la seva posició relativa, o sinó no podrien ser correctament determinades les espècies.

III. — SÈRPS: De una llargada superior a 3 metres no podrien conservar-se en alcohol; i Pythons i Boas de gran diàmetre no es presten a una tal conservació encare que sa llargaria sigui quelcom inferior a l'indicada de tres metres. Aquestes serps tenen que ser despellades, mes no en la forma freqüentment adoptada de fer una incisió darrera el cap i procedir després com si es tractés d'una anguila; d'aquest modo les escates es malmeten molt. L'animal té que ser obert per la línia mitja del ventre i qua, per medi d'unes fortes estisores, i amb un ganivet estendre el tall per tota la llargaria.

Una pell així preparada no ocupa gran lloc; i si les circumstàncies ho permeten, és millor conservar-la en alcohol que seca. Naturalment que en tal cas el crani no necessita ulterior preparació.

Amb freqüència els grans Pythons i Boas són portats a Europa vius, per lo que a la majoria de Museus se'ls presenten oportunitats d'obtenir bons esquelets; així, no és necessari al viatger conservar aquests, a menys que pugui servir per a com-

probar relacions en les que es mencionen Pythons superiors a 7,5 m. i Anacondas de més de 9 m.

L'atenció de l'excursionista pot encare ser orientada cap a alguns altres punts.

La determinació de les grans tortugues d'aigua dolça (*Tryonix*) que habiten en els grans rius i llacs d'Assia i Africa, és una materia que presenta grans dificultats i propicia als errors; tal determinació no pot ser aclarada més que recollint un nombre gran d'exemplars de totes les espècies sense excepció. El viatger procurarà obtenir individus de totes les edats, amb la seva localitat precisa, i sempre amb el crani. Son especialment interessants els envíos d'exemplars agafats *in copula*.

La caça de tortugues marines no pot conduir a importants resultats. Això no obstant grans exemplars del «llaud» (*Dermochelys*) i més especialment el seu esquelet son molt buscats pels Museus. Seria important també, rebre «embrions» en closca, en les diferents fases del seu desenrotllo.

Tampoc es coneix gran cosa actualment de les costums i modo de reproducció dels llangardaixos; quan el viatger o excursionista tingui ocasió d'observar poc o molt aquests animals, té que anotar en un quadern tot lo que cregui remarcable.

Les petites serps de color fosca són molt buscades, i necessaries per l'estudi. Moltes d'elles viuen sota terra, sent animals nocturns, que sols pòden obtenir-se cavant, o buscant-les per medi de substancies putrefactes. A les *serps de mar*, corresponen moltes espècies i formes i son molt interessants. El recol·lector té que procurar-se tots els exemplars que pugui (excepte els comuns *Platurus* i *Hydrus*); tenint que anotar curosament la localitat exacta, longitud i latitut, en que cada exemplar ha sigut agafat. Algunes de les serps marines trobades al N. d'Australia arriben a tenir dimensions extraordinaries. Es de desitjar que el viatger procuri conservar en alcohol les més grans. Tots els

exemplars requereixen una immersió bastant llarga en alcohol molt fort, que té que ser renovat varies vegades.

Moltes serps estàn ornades de colors molt brillants i variades que desapareixen després de la mort; si el viatger és quelcom artista i disposa de temps suficient té que fer un croquis de la serp, indicant els colors i tons que presentava quan l'animal era viu, a fi de que es pugui fer més tart un complet dibuix valent-se de dit croquis.

BATRACIS

La majoria de granotes i salamandres i ses larves estàn cobertes d'una pell molt blanda, tenen que posar-se en alcohol més dèbil que l'empleat pels reptils a fi d'evitar la contracció de les parts que són particularment carneses. Els primers dies és necessari que l'alcohol sigui de uns 30° i que els exemplars siguin examinats cada dia, puix el canal intestinal conté sovint molt aliment i aigua. L'alcohol té que ser renovat com a mínim tres vegades o més, i finalment substituït per alcohol d'uns 40° a 50°. Hi han molts fets remarcables en relació amb la reproducció i relacions sexuals dels batracis. Si a l'excursionista se li presenta ocasió d'observar algunes espècies en temps de cria, i li és possible, procurarà obtenir ous, esperar el seu desenrotlló i agafar larves en les diferents fases de son creixement. Larves correctament classificades són de valor per l'estudi d'aquests animals, mentres que aquelles quin origen és desconegut no'n tenen cap la major part de les vegades.

ETIQUETACIÓ DELS EXEMPLARS

Es de la major importància que cada exemplar tingui una indicació del lloc, data, i circumstàncies baix les quals fou recollit, així com el nom vulgar si es pot afirmar que correspon a l'exemplar de referència. Això pot fer-se bé, portant un llibret de notes o diari on s'anoten les entrades senyalades amb un nombre que correspon a un que porta una etiqueta lligada a l'exemplar. El paper de pergami o de fil és el més indicat, sent el tamany de mig centímetre quadrat suficient, per a posar-hi el nombre. L'inscripció si es fa amb tinta, té que deixar-se secar bé, en llapig alguna vegada podria esborrar-se.

Referent a exemplars catalans, lo millor és enviar-los vius en caps de fusta i tela metàl·lica; amb el servei de recaders que tenen casi tots els pobles de Catalunya, és fàcil i ràpid l'envió. Si es tracta d'exemplars morts, posar-los desseguida en alcohol de 35° o 40° els reptils i 30° els batracis i enviar-los igualment amb urgència, pels recaders.

Els recol·lectors tenen que tenir present que a Catalunya sols hi ha un reptil venenós, l'escorçó (serp), que és senzill d'agafar per medi d'uns molls, pines llargues, cordill amb un nus escorredor, etc.

Als recol·lectors o aficionats se'ls donarà tota mena d'instruccions i facilitarà l'adquisició del material necessari, tenint que dirigir-se per les demandes i consultes al: Museu de Ciències Naturals, Secció de Herpetologia, Apartat n.º 593. —Barcelona.

No havent adoptat encara un tipus normal de pot d'envíos, poden servir-se de moment els recol·lectors a Catalunya, de lates de llauna, quina tapa poden fer soldar en les mateixes localitats on se trobin.

Els embrions de totes les espècies, en closca, tenen que conservar-se en el alcohol més fort, després d'haver-se fet en les closques diversos forats per a buidar la porció flúida del seu contingut.

MEMORANDA

Preguem als aficionats, naturalistes, recol·lectors, etc., que vulguin enviar exemplars al Museu, tinguin present:

QUE el Museu agraeix els envíos que se li fassin, i que aquest procurarà correspondre a la gentilesa dels donadors en la forma que millor procedeixi.

QUE no convé lligar les etiquetes al coll dels exemplars.

QUE no s'oblidin de procurar que l'alcohol tingui accés a l'interior dels animals.

QUE no es serveixin de ganivets, per a obrir exemplars. Utilisin estisores punxagudes.

QUE en quant sigui possible donar l'accés d'alcohol a l'interior dels exemplars per medi de una xeringueta d'injeccions, no convé fer cap incisió a l'exemplar.

QUE no s'oblidin d'etiquetar bé cada un dels exemplars.

QUE no posin lacre en els taps dels pots i ampolles on hi hagi alcohol.

QUE no es conformin amb un exemplar si en poden obtenir més.

QUE si no es poden agafar vius, es té de procurar no destruir els exemplars al matar-los. Sobre tot no aixafar-los el cap.

INSTRUCCIONS PER ALS RECOLLECTORS
D'INSECTES

